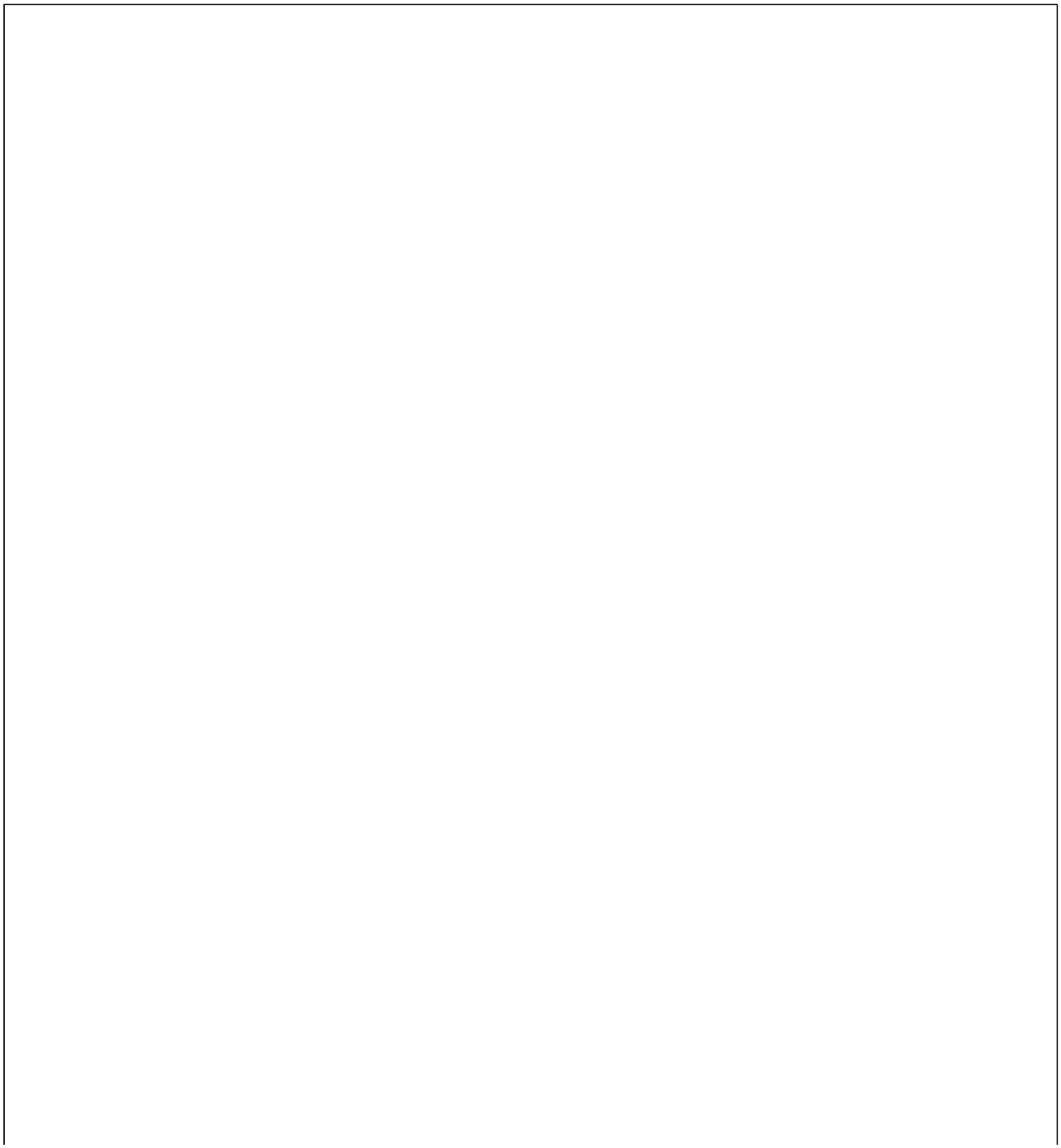
„Wielka grabież Europy. Dzieła sztuki a II wojna światowa”. Wykład i warsztaty dla nauczycieli – Katowice, 4 listopada 2026

4 listopada 2026 r. w Przystanku Historia – Centrum Edukacyjnym IPN im. Henryka Sławika w Katowicach odbyło się pierwsze spotkanie w ramach rocznego seminarium dla nauczycieli „Historia +. Wiedza – doświadczenie – edukacja”. Zajęcia poświęcone grabieży europejskich dzieł sztuki w czasie II wojny światowej poprowadziła Ewelina Małachowska z Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Katowicach.

04.11.2026

Następny
Powrót

Spotkanie miało formę wykładu i warsztatów. Część wykładowa przybliżyła historyczny kontekst omawianego zagadnienia, natomiast część warsztatowa pozwoliła nauczycielom aktywnie włączyć się w pracę nad tematem. Połączenie obu form służyło pogłębianiu wiedzy oraz poszukiwaniu sposobów wykorzystania jej w codziennej pracy z uczniami.

Tegoroczna edycja seminarium, realizowana pod hasłem „Wielka grabież Europy. Dzieła sztuki a II wojna światowa", łączy historię najnowszą z zagadnieniami dziedzictwa kulturowego. Wojenne losy zbiorów pozwalają przybliżyć zarówno mechanizmy polityki okupacyjnej, jak i znaczenie ochrony dóbr kultury.

Niemiecka grabież dzieł sztuki była zaplanowanym i zorganizowanym procederem. Uczestniczyli w nim również historycy sztuki, muzealnicy, naukowcy i konserwatorzy, którzy wykorzystywali swoją wiedzę do wyszukiwania i konfiskowania cennych zbiorów. Rabunek obejmował zasoby muzeów, bibliotek, kościołów oraz kolekcje prywatne.

Pod pozorem „zabezpieczania" dzieł sztuki okupanci przejmowali je na potrzeby III Rzeszy i jej dygnitarzy. Działania te naruszały obowiązujące przepisy konwencji haskiej z 1907 r. Polskie Państwo Podziemne dokumentowało straty i przekazywało raporty Rządowi RP na Uchodźstwie, przygotowując podstawy przyszłych starań o odzyskanie zrabowanego dziedzictwa.

Następny Powrót

Seminarium jest skierowane do nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych, w tym nauczycieli historii, wiedzy o społeczeństwie, języka polskiego, edukacji obywatelskiej, etyki i religii oraz wychowawców. Jego celem jest przybliżenie zagadnień rzadziej obecnych na lekcjach i w podręcznikach, które mogą wzbogacić scenariusze zajęć oraz zachęcić uczniów do samodzielnego poznawania przeszłości.

Kolejne spotkanie, zaplanowane na luty 2027 r., będzie poświęcone grabieży polskich dzieł sztuki w czasie II wojny światowej. Zwieńczeniem seminarium ma być wiosenny wyjazd studyjny do Krakowa. W programie przewidziano poznawanie wojennych losów zbiorów i zabytków związanych m.in. z Wawelem, Sukiennicami, Muzeum Czartoryskich, Pałacem pod Baranami oraz Przegorzałami.

Dowiedz się więcej z materiałów IPN: Agnieszka Łuczak, „Portret niemieckich grabieżców”. Maciej Obrębski, „Grabież dóbr kultury w czasie II wojny światowej jako zbrodnia wojenna. Aspekty prawne”. Piotr Majewski, „Niemieccy raubritterzy i grabież polskich dóbr kultury”.